

ΜΑΘΗΜΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ

Ερώτηση 1

A ΛΑΘΟΣ

B ΛΑΘΟΣ

Γ ΣΩΣΤΗ

Δ ΣΩΣΤΗ

Ερώτηση 2

A ΛΑΘΟΣ

B ΣΩΣΤΗ

Γ ΣΩΣΤΗ

Δ ΣΩΣΤΗ

Ερώτηση 3

A ΣΩΣΤΗ

B ΣΩΣΤΗ

Γ ΛΑΘΟΣ

Δ ΣΩΣΤΗ

Ερώτηση 4

A ΣΩΣΤΗ

B ΛΑΘΟΣ

Γ ΣΩΣΤΗ

Δ ΣΩΣΤΗ

Ερώτηση 5

A ΚΟΜΦΟΥΚΙΑΝΙΣΜΟΣ

B ΚΟΜΦΟΥΚΙΑΝΙΣΜΟΣ

Γ ΤΑΟΙΣΜΟΣ

Δ ΤΑΟΙΣΜΟΣ

Ε ΤΑΟΙΣΜΟΣ

ΣΤ ΤΑΟΙΣΜΟΣ

Ερώτηση 6

A ΛΑΘΟΣ

B ΣΩΣΤΗ

Γ ΣΩΣΤΗ

Δ ΛΑΘΟΣ

Ερώτηση 7

A) Σωστό το (B) («Την Ευχή της Μικρής Εισόδου»)

B) Στην Ευχή τη Μικρής Εισόδου ο ιερέας ζητά από τον Θεό την παρουσία των αγγέλων για λειτουργήσουν και να δοξολογήσουν μαζί μας τον Κύριο και Δεσπότη όλων.

Ερώτηση 8

- Η πεδιάδα των οστών ως έκφραση της αιχμαλωσίας των Ισραηλιτών αλλά και γενικότερα της αιχμαλωσίας του ανθρώπου από την αμαρτία.

- Τα ξερά οστά και ο συσχετισμός τους με την απελπισία – έλλειψη ελπίδας των Ισραηλιτών και των ανθρώπων γενικότερα.

- Η ζωογόνηση των οστών και η διττή σχέση της τόσο με τη ζωοποιό δύναμη του Αγίου Πνεύματος όσο και με τον ερχομό του Χριστού.

- Η ανασύσταση των οστών ως έκφραση της απελευθέρωσης , κυριολεκτικά (από την αιχμαλωσία) και μεταφορικά (από την αμαρτία, τα πάθη, επιθυμίες, λογισμούς), του ανθρώπου.

- Η ανάσταση των οστών ως προεικόνιση της Ανάστασης του Χριστού και της ανάστασης των νεκρών

A) Προαιχμαλωσιακή περίοδος:

Χαρακτηριστικά Μεσσία:

- απόγονος του Δαβίδ,
- θα εγκαθίδρυε τη Βασιλεία του θεού στη γη
- θα εκπλήρωνε την επαγγελία του Θεού στον Αβραάμ «μ' εσένα θα ευλογηθούν όλα τα έθνη της γης»

Μετ αιχμαλωσιακή περίοδος:

Χαρακτηριστικά Μεσσία=

- κοσμικός βασιλιάς,
- αφορά αποκλειστικά τους Ιουδαίους
- Θα εμφανίζονταν ξαφνικά, θεαματικά, εντυπωσιακά και με μεγαλοπρέπεια
- Αρχηγός τεράστιας στρατιωτικής δύναμης
- εθνικός απελευθερωτής
- θα αποκαταστήσει την αξιοπρέπεια και το κύρος του Ιουδαϊκού έθνους

B) Μαρτυρία Χριστού:

- Χρισμένος από το Άγιο Πνεύμα
- Διδάσκαλος (κήρυγμα χαρμόσунου μηνύματος)
- Ελευθερωτής του ανθρωπίνου γένους από την αμαρτία
- Θεραπευτής (ψυχής και σώματος), ευεργέτης, ιατρός
- Εκπληρωτής των υποσχέσεων του Θεού
- Αποκαλύπτει σημεία της Βασιλείας του Θεού στον κόσμο

Ερώτηση 10

A) Επισήμανση των τριών (3) πειρασμών του Χριστού και εξήγηση νοήματος:

Πειρασμός 1:

Ο διάβολος ζητά από τον Χριστό να μετατρέψει τις πέτρες σε ψωμιά για να χορτάσει αυτή τη βιολογική ανάγκη αλλά ο Χριστός προβάλλει την υπεροχή των πνευματικών αναγκών έναντι των βιολογικών. («ουκ επ άρτω ζήσεται άνθρωπος αλλ' επί παντί ρήματι εκπορευομένω δια στόματος Θεού»).

Πειρασμός 2:

Ο διάβολος ζητά από τον Χριστό να πέσει από το πτερύγιο του ναού και να διασωθεί από τους αγγέλους, αποδεικνύοντας έτσι τη θεότητα Του. Η απάντηση του Χριστού στον πειρασμό αυτό καταδεικνύει ότι η πίστη στον Θεό είναι πράξη απόλυτης ελευθερίας και όχι αποτέλεσμα θαυμαστής επέμβασης.

Πειρασμός 3:

Ο διάβολος ζητά από τον Χριστό την προσκύνησή του σε αντάλλαγμα την εξουσία και κυριαρχία σε όλα τα βασίλεια του κόσμου («σοι πάντα δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσης μοι»). Η απάντηση του Χριστού καταδεικνύει την υπεροχή της αγάπης έναντι του εγωκεντρισμού, της ταπείνωσης έναντι της ματαιοδοξίας, της θυσίας έναντι της κυριαρχίας

B)

Σύγχρονος άνθρωπος και υλικά αγαθά: πρόσκαιρη αίσθηση ικανοποίησης, ψευδαίσθηση αυτάρκειας (συσχετισμός με 1^ο πειρασμό)

Σύγχρονος άνθρωπος και φιλοδοξία: ικανοποίηση ματαιοδοξίας (συσχετισμός με 2^ο πειρασμό).

Σύγχρονος άνθρωπος και φιλαρχία: αίσθηση ανωτερότητας, υπεροχής (συσχετισμός με 3^ο πειρασμό).

Σχέση σύγχρονου ανθρώπου με Θεό: ρήξη, φόβος, αντιμισθία, αγάπη (ανάλογα με την ανάπτυξη μπορεί να συσχετιστεί με κάθε έναν από τους πειρασμούς του Χριστού).

Ερώτηση 11

Η συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στην κλήση του Θεού:

- Οι σπόροι του δρόμου = Χλιαρή αποδοχή /σκληρή/αδιάφορη στάση απέναντι στην κλήση του Θεού.
- Οι σπόροι στο πετρώδες έδαφος= Προσωρινή αποδοχή της κλήσης του Θεού.
- Οι σπόροι στο ακανθώδες έδαφος = Επιφανειακή ανταπόκριση στην κλήση του Θεού.
- Οι σπόροι στο εύφορο έδαφος = Έμπρακτη ανταπόκριση στην κλήση του Θεού.

Ερώτηση 12

A)

- Ο δημοκρατικός τρόπος λειτουργίας
- Εφαρμογή της αρχής της συλλογικότητας: συλλογική λήψη των αποφάσεων
- Ο διάλογος ως μέσο ανταλλαγής απόψεων
- Όπως οι συνοδικές αποφάσεις είναι ο εγγυητής της αλήθειας της Εκκλησίας έτσι και οι θεσμικές αποφάσεις δημοκρατικών εκλεγμένων θεσμικών κοινωνικών οργάνων εκφράζουν την «αλήθεια» της Κοινωνίας

B) Μία σύνοδος αναγνωρίζεται και κατοχυρώνεται ως έγκυρη όταν οι αποφάσεις της γίνονται **αποδεκτές** από το πλήρωμα της Εκκλησίας (κλήρος και λαός)

Ερώτηση 13

A) από τον 10^ο αιώνα και μετά η ζωγραφική ακολουθεί το σύστημα της δογματικής ή λειτουργικής εικονογράφησης.

B) Θέση Δογματικού Κύκλου: εικόνες Τρούλου, Νάρθηκα και εικόνες στα τέσσερα σφαιρικά τρίγωνα των κίωνων που στηρίζουν τον Τρούλο (θόλο).

Θέση Λειτουργικού κύκλου: εικόνες Ιερού Βήματος

Θέση Ιστορικού ή Εορταστικού Κύκλου: εικόνες στα πλάγια του ναού, στις 4 καμάρες που σχηματίζουν οι κίονες του Τρούλου και εικόνες στον Νάρθηκα του σταυροειδούς βυζαντινού ρυθμού.

Γ) Δογματικός Κύκλος:

Στον Νάρθηκα ο Χριστός κρατώντας ευαγγέλιο ανοικτό

Στον Τρούλο ο Χριστός Παντοκράτορας. Περιβάλλεται από Προφήτες και αγγέλους ή τη Θεοτόκο και τον Ιωάννη τον Πρόδρομο.

Στα 4 σφαιρικά τρίγωνα που στηρίζουν τον θόλο εικονίζονται οι 4 ευαγγελιστές. Στη κόγχη του ιερού η Παναγία η πλατυτέρα

Λειτουργικός κύκλος: οι εικόνες του ιερού βήματος (η παράσταση της κοινωνίας των αποστόλων, οι ιεράρχες και Διάκονοι).

Πρόθεση: ο Χριστός πάσχων με τα σύμβολα του πάθους

Διακονικό: άγγελοι, προφήτες, παραστάσεις από Π.Δ. και από τις εμφανίσεις του Χριστού μετά την Ανάσταση

Ιστορικός ή εορταστικός κύκλος: βρίσκεται στις 4 καμάρες, στους πλάγιους τοίχους και στον νάρθηκα του σταυροειδούς βυζαντινού ρυθμού. Θέματα από Δωδεκάορτο, συνήθως σκηνές από τη γέννηση μέχρι την Ανάληψη του Χριστού και εικόνες Αγίων της εκκλησίας

Ερώτηση 14

1. Το κήρυγμα του Χριστού είναι κήρυγμα σωτηρίας
2. Η διδασκαλία του Χριστού μας απομακρύνει από την πλάνη της ειδωλολατρίας
3. Το κήρυγμα του χριστού αναπαύει τους κουρασμένους και ψυχικά συντετριμμένους
4. Ο Χριστός έδωσε με τη διδασκαλία του το χαρμόσυνο μήνυμα της ειρήνης
5. Ο Χριστός με το κήρυγμά του μας αποκαλύπτει τον Πατέρα και φανερώνει το μυστήριο της Βασιλείας του Θεού.

Ερώτηση 15

- 1) Η ενότητα των ανθρώπων σε κοινωνία προσώπων
- 2) Η συμμετοχή του ανθρώπου ως προσώπου στην Τριαδική ζωή.
- 3) Οι αρμονικές σχέσεις του ανθρώπου με τον συνάνθρωπο και τον Θεό
- 4) Η ενεργός και ελεύθερη συμμετοχή στον αγώνα για τη θέωση
- 5) Η ενοποίηση της κατακερματισμένης ανθρωπίνης φύσης μέσα από την ένωση του ανθρώπου με τον Χριστό κατά το Τριαδικό πρότυπο.
- 6) Η ψυχοσωματική καταξίωση του (όλου) ανθρώπου.
- 7) Η ένωση του ανθρώπου με τον Θεό δεν σημαίνει ούτε ταύτιση του ανθρώπου με τον Θεό ούτε αφομοίωση του ανθρώπου από τον Θεό.
- 8) Εξαγιασμός της ύλης

Ερώτηση 16

Οι αρχές της πρόσκλησης:

- A) ο σεβασμός της ετερότητας.
- B) η αγάπη του άλλου ως «εικόνα» του Θεού.
- Γ) η ευθύνη του χριστιανού να επαληθεύει την αλήθεια του Χριστού στη ζωή του.
- Δ) η αποφυγή της βίαιης επιβολής των χριστιανικών ιδεών.
- Ε) αποδοχή και εκτίμηση των πολλαπλών προσπαθειών από τον άνθρωπο για την επισήμανση της αλήθειας.

Ερώτηση 17

Αρχαιοελληνικό φιλοσοφικό κοσμοείδωλο (Πλάτωνας)

-Διαστρωματωμένο κοσμοείδωλο

-Κορυφή της κοσμικής πυραμίδας: Ο ένας και μόνος Θεός «το Αγαθό»

-Δημιουργία του κόσμου: πράξη αισθητική. Ο κόσμος δημιουργείται από τον Θεό με προϋπάρχουσα αιώνια ύλη (σχηματοποίηση της άμορφης πρώτης ύλης σε κόσμο)

- ο Θεός: μία απόμακρη απόλυτη υπερβατικότητα μακριά από τον κόσμο των αισθητών με ρόλο περισσότερο διακοσμητικό, κοσμήτορα (κόσμος=κόσμημα)

-Άνθρωπος: δημιούργημα του Θεού.

- Διαχωρισμός ψυχής και σώματος

-Η ψυχή συγγενεύει με τις ιδέες, το θείο, το αθάνατο, το αόρατο – το σώμα συγγενεύει με το γήινο, το φθαρτό και το ορατό.

-Η ψυχή άρχει, το σώμα υπακούει

-Η ψυχή έχει εκπέσει στο κοσμικό επίπεδο

-Σκοπός της θρησκευτικής ζωής η κάθαρση της ψυχής και η επιστροφή της στον κόσμο των ιδεών

Χαρακτηριστικά Χριστιανικού κοσμοειδώλου:

-Δημιουργία του κόσμου εκ του μηδενός από τον Τριαδικό Θεό

-Δημιουργία του ανθρώπου «κατ' εικόνα» και «καθ' ομοίωσιν» του Τριαδικού Θεού

-Η ύπαρξη των ανθρώπου και του κόσμου ως «προϊόν» της ελεύθερης βούλησης και της αγάπης του Τριαδικού Θεού

-Διαλεκτική, προσωπική σχέση ανάμεσα στον άκτιστο Δημιουργό και στα κτιστά δημιουργήματα (αποκορύφωμα η ενανθρώπιση του Υιού και Λόγου του Θεού)

-Ανθρωπος: ενιαία ψυχοσωματική οντότητα (ισοτιμία ψυχής και σώματος)

-Σκοπός της θρησκευτικής ζωής: η μετοχή του ανθρώπου στο πλήρωμα της θείας ζωής

Ερώτηση 18

A)

1. Η αναίρεση της αλλοτρίωσης μέσω της καλής αλλοίωσης
2. Η θεώρηση του ανθρώπου όχι ως ατόμου (αναφορά και έμφαση στο Εγώ) αλλά ως προσώπου (αναφορά στη σχέση, στο άνοιγμα προς τον Άλλο).
3. Η επι-κοινωνία του ανθρώπου ως προσώπου με τον Θεό
4. Η επι-κοινωνία του ανθρώπου ως προσώπου με τον συνάθρωπο, τον εαυτό, τη φύση
5. Η μεταμόρφωση της ύλης και του ανθρώπου μέσα στην Εκκλησία

B) Η υπέρβαση της αλλοτρίωσης μέσα από τη μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας: μέσω του μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας. Το ψωμί και το κρασί μεταβάλλονται σε Σώμα και Αίμα Χριστού, δηλαδή αλλοιώνονται, γίνονται αλλιώτικα, διαφορετικά. Όταν κοινωνούμε βγαίνουμε από το αλλοτριωμένο Εγώ μας για να γίνουμε όχι αλλότριοι με τον εαυτό μας, αλλά αλλιώτικοι. Με τη θεία κοινωνία η ανθρώπινη κοινωνία γίνεται επι-κοινωνία και συμ-μετοχή.

Ερώτηση 19

1. Η ζωή χωρίς λήξη για την οποία μιλά η Εκκλησία δεν είναι απλή παράταση ζωής αλλά ριζική αναμόρφωση και ποιοτική αναβάθμιση της.
2. Η σχέση με τον Θεό είναι πραγματική ζωή, χωρίς λήξη, διότι είναι άνοιγμα προς τον άλλο, αγάπη, ξεπέραςμα εγωκεντρισμού.
3. Η ζωή είναι χωρίς λήξη διότι θα καταργηθεί στα έσχατα το κακό σε κάθε του μορφή, είτε ως βιολογικός θάνατος, είτε ως εγωισμός που θέτει ημερομηνία λήξης στις ανθρώπινες σχέσεις.
4. Είναι ζωή χωρίς λήξη, γιατί η αναστημένη φύση του Χριστού λειτουργεί μέσα από τη Θεία Κοινωνία-το Σώμα και το Αίμα Του-ως «μαγιά», γίνεται τροφή και φάρμακο για να μπολιάσει και να ανακαινήσει τη δημιουργία.
5. Είναι ζωή χωρίς λήξη, γιατί η Εκκλησία οραματίζεται στα Έσχατα, την τελική κατάργηση του θανάτου στον άνθρωπο και στο σύμπαν, γι αυτό και δηλώνει στο Σύμβολο της Πίστεως, «Προσδοκώ ανάσταση νεκρών και ζωή του μέλλοντος αιώνος».

Ερώτηση 20

1. Πάσχω άρα υπάρχω: υπομονή απέναντι στις δοκιμασίες και στις θλίψεις.
2. Σταυροαναστάσιμο στη ζωή: ο πόνος, η θλίψη και το στεφάνι της νίκης (τα στέφανα των μαρτύρων).
3. Τραγικός ρεαλισμός: Συνειδητοποίηση ότι οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν κοινά πάθη και θλίψεις στη ζωή που όρισε ο δίκαιος κριτής σύμφωνα με τις δυνατότητές τους.
4. Αγωνιστικό φρόνημα αντί συμβιβασμού ή αποφυγή της πραγματικότητας.
5. Αποφυγή μοιρολατρίας: πίστη στην πρόνοια και στην αγάπη του Θεού
6. Η εσχατολογική προοπτική και η σχετικοποίηση του πόνου και της χαράς
7. Αναζήτηση της αληθινής ευτυχίας στη ζωή (πνευματικό περιεχόμενο, αποφυγή ευδαιμονισμού, προσωπική σχέση με τον Θεό και πλησίον)
8. Η ελπίδα ως όπλο αντιμετώπισης του πόνου.
9. Η δύναμη της πίστης στην πρόνοια και στην αγάπη του Θεού και η υπέρβαση των δυσκολιών της ζωής.